

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

**Verslag over de opvolgingsdoorlichting van GO! atheneum Geraardsbergen te
GERAARDSBERGEN**

Hoofdstructuur	voltijds secundair onderwijs
Instellingsnummer	43241
Instelling	GO! atheneum Geraardsbergen
Directeur	Nico VAN COSTER
Adres	Papiermolenstraat 103 - 9500 GERAARDSBERGEN
Telefoon	054-41.21.88
Fax	054-41.16.81
E-mail	directie@ka-geraardsbergen.be
Website	http://www.ka-geraardsbergen.be/
Bestuur van de instelling	GO! scholengroep Zuidoost-Vlaanderen
Adres	Papiermolenstraat 103 - 9500 GERAARDSBERGEN
Scholengemeenschap	SG Geraardsb.-Brakel-Herzele-Zottegem
Adres	Papiermolenstraat 103 - 9500 GERAARDSBERGEN
CLB	CLB vh GO Oudenaarde
Adres	Eindrieskaai 11 - 9700 OUDENAARDE
Dagen van het opvolgingsbezoek	17-12-2013
Einddatum van het opvolgingsbezoek	17-12-2013
Datum bespreking verslag met de instelling	13-01-2014
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Hilde De Rijbel
Teamleden	Agnes Geerts, Jan Meers
Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	3
1 HISTORIEK	4
2 TE REMEDIEREN TEKORTEN	4
3 ZIJN DE TEKORTEN GEREMEDIEERD?	4
3.1 Elektriciteit en mechanica in tso tweede graad in de studierichting Elektromechanica (leerplan 2002/088 en 2002/094).....	4
3.2 Frans in tso derde graad in de studierichting Boekhouden-Informatica (leerplan 2005/061).....	6
3.3 Wiskunde in tso derde graad (leerplan 2005/069 en 2005/70).....	7
4 ADVIES EN REGELING VOOR VERVOLG	9

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de opvolgingsdoorlichting van de school door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Als de school bij een doorlichting een beperkt gunstig advies kreeg, volgt na de periode, vermeld in het advies, een opvolgingsdoorlichting. Tijdens een opvolgingsdoorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de bij de voorgaande doorlichting vastgestelde tekortkomingen voldoende werden geredimeerd.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een (opvolgings)doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de school karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de school
- proces: initiatieven die de school neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de school met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

Tijdens het opvolgingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

De opvolgingsdoorlichting resulteert in een opvolgingsverslag dat bestaat uit een concluderend gedeelte en een advies.

Het concluderende gedeelte omvat de conclusies van de opvolging.

Het opvolgingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan twee adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve opvolgingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 HISTORIEK

Het vorige doorlichtingsbezoek vond plaats van 07-02-2011 tot 11-02-2011 en werd afgesloten met een beperkt gunstig advies. Vanaf 01-09-2013 moet de school kunnen aantonen dat de tekorten die aan de basis lagen van dit advies, in voldoende mate werden geredieerd. Dit verslag beschrijft in welke mate de school daarin is geslaagd.

2 TE REMEDIEREN TEKORTEN

	Basisvorming	Specifiek gedeelte
Graad 2 TSO Elektromechanica		elektriciteit, mechanica
Graad 3 TSO Boekhouden-informatica	Frans, wiskunde	wiskunde
Graad 3 TSO Secretariaat-talen	wiskunde	
Graad 3 TSO Elektromechanica	wiskunde	wiskunde
Graad 3 TSO Sociale en technische wetenschappen	wiskunde	

3 ZIJN DE TEKORTEN GEREMEDIEERD?

3.1 Elektriciteit en mechanica in tso tweede graad in de studierichting Elektromechanica (leerplan 2002/088 en 2002/094)

Voldoet

De school heeft in samenwerking met de pedagogische begeleiding de tekorten voldoende weggewerkt. Zij heeft door het aansturen en opvolgen van een nieuw opgerichte vakgroep elektromechanica de expertise van de leraren als hefboom gebruikt om de leerplanrealisatie af te stemmen op de leerplandoelen. De evaluatie is bijgestuurd en vormt een blijvend aandachtspunt op de agenda van de vakgroep. Ook het cursusmateriaal is beter afgestemd op het leerplan. De gedrevenheid en het enthousiasme waarmee de leraren de problemen aanpakken, heeft geleid tot een gunstige resultaat.

Onderwijsaanbod *Volledigheid*

Bij de doorlichting van 07-02-2011 tot en met 11-02-2011 werden volgende tekorten vastgesteld:

Voor het vak TV mechanica (leerplan 2002/094):

Voor technologie en theoretische mechanica toont de evaluatie, waarbij de meeste leerlingen een onvoldoende behalen, aan dat de leerplandoelstellingen niet in voldoende mate gerealiseerd worden.

Voor het vak PV elektriciteit (leerplan 2002/088):

Aan de hand van de ter beschikking gestelde leerlingnotities en lerarendocumenten kan niet aangetoond worden dat alle leerlingen alle leerinhouden verworven hebben. Industriële lichtschemelingen worden niet geoefend. De leerplandoelstellingen geformuleerd voor 'signalisatie-, veiligheid- en comfortschakelingen' en voor 'schakelkast en meterkast' kwamen onvoldoende of zelfs niet aan bod. Er werd ook onvoldoende aandacht besteed aan het foutzoeken op installaties en toestellen.

Bij de opvolging wordt het volgende vastgesteld:

Voor het vak TV mechanica werden alle leerplandoelstellingen aangeboden en gerealiseerd, wat ook blijkt uit de analyse van de resultaten van de leerlingen. De school heeft de tekorten voor het vak PV elektriciteit weggewerkt. De leraren beschikken over voldoende oefenpanelen voor de 'signalisatie-, veiligheid- en comfortschakelingen'. De oefenpanelen voor 'schakelkast en meterkast' zijn nu ook beschikbaar, maar met een 'meter' van het oude type. De aankoop van reglementaire meterkasten is voorzien. Er wordt nu wel voldoende aandacht

geschonken aan foutzoeken. Via een tool op het elektronisch platform houden de leraren het overzicht bij van de gerealiseerde leerplandoelstellingen. Zij kunnen op elk moment in het jaarvorderingsplan van de collega zien welke doelen aangeboden zijn. Zo kunnen zij over de graad heen controle uitvoeren op de leerplanrealisatie per leerling.

Evaluatiepraktijk
Volledigheid

Bij de doorlichting van 07-02-2011 tot en met 11-02-2011 werden volgende tekorten vastgesteld:

De vakgroep beschikt niet over een instrument of een strategie om zicht te krijgen op de leerlingengebonden jaarvorderingen voor het geheel van de leerplandoelstellingen.

Verscheidene examenvragen zijn echter jaar na jaar dezelfde. Op de meeste toetsen van technologie en theoretische mechanica behaalt meer dan de helft van het aantal leerlingen van het eerste leerjaar een onvoldoende. Ook in het tweede leerjaar zijn de resultaten voor deze vakken erg zwak. Voor deze beide vakken en voor praktisch elektriciteit is de evaluatie niet valide.

Bij de opvolging wordt het volgende vastgesteld:

De school heeft er voor gekozen om voor de lessen PV elektriciteit (en mechanica) over te schakelen op permanente evaluatie. Voor deze vakken bewaken de leraren per leerling welke leerplandoelstellingen bereikt zijn. Zij ontwikkelden een evaluatiedocument dat zowel gebruikt wordt voor de beide componenten mechanica en elektriciteit. Op die manier willen ze de evaluatie gelijkgericht voeren. Proces en product worden beoordeeld door middel van een waardenschaal. De criteria om tot het waardeoordeel te komen ontbreken. Naast proces en product wordt eveneens aandacht geschonken aan attitudes.

Zelfevaluatie is voorzien op een afzonderlijk formulier waardoor het confronterend karakter met het waardeoordeel van de leraar weg valt. De evaluatie gebeurt pas na volledige uitvoering van een experiment en/of realisatie en beoogt nog niet het formuleren van voorstellen tot bijsturen. Evaluatie tijdens de uitvoering van constructies met als doel uitvoeringsfouten te ontdekken en hiervoor oplossingen te formuleren, gebeurt nog te weinig.

De vakgroep is zich hier van bewust en werkt verder aan de optimalisatie van de evaluatiepraktijk.

De examenvragen voor het vak TV mechanica zijn afgestemd op de leerplandoelen en – naast de vermelding van de leerplandoelstelling - voorzien van de te behalen quotering. De inhoudelijke belangrijkheid van de getoetste kennis is geen maatstaf voor de bepaling van het puntengewicht van de afzonderlijke vragen binnen het totaal van de evaluatie. Daardoor is de evaluatie niet evenwichtig verantwoord. De examenvragen worden binnen de vakgroep wel besproken, maar een screening op het puntengewicht is noodzakelijk. De leraren zorgen er voor dat de vragen niet jaarlijks hergebruikt worden.

Leerbegeleiding
Preventief

Bij de doorlichting van 07-02-2011 tot en met 11-02-2011 werden volgende tekorten vastgesteld:

Het cursusmateriaal en de werkopdrachten voor TV mechanica kunnen beter gestructureerd worden.

Bij de opvolging wordt het volgende vastgesteld:

De leraren gebruiken nu zelfgemaakte cursussen die geschreven zijn op het leerplan. De inhoud werd op drie niveaus gescreend op volledigheid: de leraar, de vakgroep en het middenkader.

Deskundigheidsbevordering Bij de doorlichting van 07-02-2011 tot en met 11-02-2011 werden volgende tekorten vastgesteld:
Overleg

De opvolging van de leerplanrealisatie wordt door de school overgelaten aan de vakgroep waardoor ze niet tijdig kan anticiperen op lacunes.

De vakgroepen mechanica en elektriciteit maken afspraken over evaluatie, leerbegeleiding, coördinatie en praktische regelingen, maar deze afspraken en de integratie van theorie en praktijk krijgen nog onvoldoende aandacht.

Pedagogisch-didactische aspecten, zoals het uitzetten van leerlijnen om de integratie van theorie en praktijk te bevorderen, het aanwenden van projectmatig werken en afspraken over de coördinatie van het aanbod, werkopdrachten, cursusmateriaal en evaluatie, komen in de praktijk nog onvoldoende aan bod.

Bij de opvolging wordt het volgende vastgesteld:

Onmiddellijk na de doorlichting werd een extra vakgroep elektromechanica opgericht met als doelstelling een SMART (Specifiek Meetbaar Acceptabel Realistisch Tijdgebonden) geformuleerd actieplan op te stellen om de tekorten aan te pakken. Op elke vakvergadering wordt de stand van zaken bijgehouden om de vooropgestelde deadline te halen. Dit is een voorbeeld van goede praktijk en de vakgroepwerking vormt op die manier een hefboom voor de leerplanrealisatie.

3.2 Frans in tso derde graad in de studierichting Boekhouden-Informatica (leerplan 2005/061)

Voldoet

De schoolleiding heeft samen met de volledige vakgroep doelgerichte acties ondernomen om de tekorten weg te werken. Het aanbod van de leerinhouden voldoet. Ook de evaluatiepraktijk is bijgestuurd en sluit beter aan bij de eindtermen en de leerplandoelen. Enkel de evaluatie van schrijfvaardigheid en ondersteunende kennis blijven aandachtspunten. De aanwezige didactische ondersteuning en de professionele taakbekommernis bieden voldoende garantie voor de verdere bijsturing van de werkpunten, met de leerplannen als leidraad.

Onderwijsaanbod Bij de doorlichting in 2011 werd vastgesteld dat de onderwijspraktijk te sterk gericht was op de kenniscomponent waarbij leerlingen grote hoeveelheden leerstof zelfstandig dienden te verwerken. Hierdoor kwam men onvoldoende toe aan het inoefenen van de vaardigheden.
Volledigheid

Bij de opvolging blijkt dat het onderwijs voldoende communicatief is en meer gericht op het inoefenen van de vaardigheden. Lezen, luisteren, spreken en mondelinge interactie worden voldoende frequent ingeoeffend. Voor schrijven tracht men meer aan te sluiten bij de taaltaken gevraagd door het leerplan. Toch blijft de aandacht voor functionele opdrachten en voor schrijfstrategieën nog beperkt. Het aanreiken van een schrijfplan of –model om het schrijfproces te ondersteunen, gebeurt eerder sporadisch.

Evaluatiepraktijk In 2011 toonde de doorlichting aan dat de evaluatie van de leerlingen onvoldoende valide was door een te kennisgerichte evaluatie. De evaluatie voor schrijfvaardigheid was onvoldoende afgestemd op de eindtermen en leerplandoelen. De leerlingenresultaten waren ondermaats voor de volledige klasgroep.
*Evenwicht
Volledigheid*

Bij de opvolging blijkt dat de leerlingenresultaten globaal voldoen. Het puntenaandeel voor de kenniscomponent spoort met de aanbevelingen van het leerplan. Grammatica en woordenschat worden echter nog niet getoetst in zinvolle contexten en vertalingen komen nog vaak voor. De evaluatie voor spreken, lezen en luisteren is voldoende valide. Voor schrijfvaardigheid slaagt

meer dan de helft van de klasgroep niet, en dit zowel in het eerste leerjaar als in het tweede leerjaar van de derde graad. Reden hiervoor is dat een deel van de schrijfp opdrachten nog steeds onvoldoende functioneel zijn en te hoog gegrepen als examenopdracht. De voornaamste reden voor de zwakke resultaten blijft echter dat het schrijfproces onvoldoende ondersteund en inge oefend wordt in de klaspraktijk.

Deskundigheidsbevordering Bij de doorlichting in 2011 werd vastgesteld dat de vakgroep er niet toe kwam om voldoende zelfkritisch het eigen didactisch handelen in vraag te stellen. Bij de opvolging blijkt dat de leerlingenresultaten beter opgevolgd worden en dat leerkrachten op didactisch vlak meer ondersteund worden. Hiervoor heeft de schoolleiding een beroep gedaan op interne en externe expertise en sterk ingezet op nascholing. Het besef dat de eindtermen en de leerplandoelen het uitgangspunt moeten zijn, neemt gestaag toe. Voor verdere implementatie van de nieuw verworven inzichten is samenwerking, overleg en een gelijkgerichte aanpak binnen de vakgroep en over alle studierichtingen heen, noodzakelijk.

Overleg
Vorming

3.3 Wiskunde in tso derde graad (leerplan 2005/069 en 2005/70)

Voldoet

De school heeft na de doorlichting structurele acties ondernomen om de tekorten weg te werken. Tijdens de opvolging werd aangetoond dat de leerplandoelstellingen voor alle klasgroepen in voldoende mate worden gerealiseerd. In de evaluatiepraktijk zijn er belangrijke stappen gezet, maar er blijven nog aandachtspunten. De inspectie is ervan overtuigd dat de school erin slaagt om via de hervonden dynamiek en de professionelere aanpak, ook deze werkpunten uit te klaren.

Onderwijsaanbod Tijdens de doorlichting werd vastgesteld dat in alle lesgroepen de leerplandoelstellingen in onvoldoende mate werden gerealiseerd voor de leerplanonderdelen 'variëaties, combinaties en de normale verdeling (ET 16)'. De keuzeonderwerpen complexe getallen en matrices en stelsels zijn vooral gericht naar Elektromechanica, waarbij de leerlingen uit Boekhouden-informatica meer gebaat zijn met financiële algebra. Uit de studieresultaten blijkt daarenboven dat er een hoog aantal onvoldoendes zijn en er een laag gemiddelde is. De grote heterogeniteit van de lesgroepen in beide graden van het tso nodigt het lerarenteam uit om zich te bezinnen over differentiatie, individualisatie en remediëring, maar hierop wordt niet ingespeeld.

Volledigheid
Evenwicht

Tijdens de opvolging wordt vastgesteld dat in alle lesgroepen de geconstateerde hiaten in combinatoriek en statistiek niet meer voorkomen. De leerplandoelen worden volledig aangeboden. Er is ook een beter evenwicht tussen het eerste en het tweede leerjaar. De planningsdocumenten zijn gestandaardiseerd maar kunnen nog fijnmaziger worden opgesteld en dynamischer worden aangewend. Voor de behandeling van de keuzeonderwerpen kiest de school voor klassplitsing waar mogelijk of voor gedifferentieerd werken in het andere geval. Er zijn aanzetten tot differentiatie, individualisatie en remediëring. De vakcijfers zijn over het algemeen gestabiliseerd tot een normale verdeling, met hier en daar toch nog discontinuïteiten.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau

Tijdens de doorlichting werd vastgesteld dat:

- de leerlingen uit het tso, zelfs deze van Secretariaat-talen en Sociale en technische wetenschappen, die slechts twee lestijden wiskunde hebben voor bepaalde onderdelen, identiek hetzelfde examen krijgen als deze uit de pool wetenschappen van het aso, wat resulteert in zware onvoldoendes;
- men voor het dagelijks werk vooral een testcultuur hanteert en zelden elementen van een evaluatiecultuur integreert, hoewel de eindtermen en de leerplannen naast kennis ook vaardigheden en attitudes benadrukken;
- vooral in het tso de examens te weinig valide zijn. De vragen worden niet gerelateerd aan de eindtermen. Iets te vaak is de moeilijkheidsgraad van examens eerder te wijten aan opgaven die het reproductieve geheugen en de rekenvirtuositeit op de proef stellen, dan wel aan opgaven die naar dieper inzicht peilen. De evaluatie van basisvaardigheden wordt te zeer vermengd met uitdiepingsvereisten.

Tijdens de opvolging wordt vastgesteld dat de examens per klasgroep verschillend worden opgesteld, waarbij er ook rekening wordt gehouden met het profiel van de studierichting. Overlappendingen tussen aso en tso komen niet meer voor.

De vakgroep is voorzichtig gestart om in het 'dagelijks werk' van de betrokken studierichtingen ook taken en attitudes op te nemen. De school staat hier echter nog maar aan het begin van een ontwikkeling: het inpassen van vaardigheden in het didactisch proces en het doelgericht evalueren ervan zijn nog uitdagingen voor de leraren. De vakgroep kan hier zeker een aandeel hebben in het zoeken naar efficiënte oplossingen.

Om de validiteit te bewaken worden de examenvragen één voor één gerelateerd aan de leerplandoelen, maar verwijzingen naar taxonomische doelstellingen wat betreft beheersingsniveaus, zijn nog niet terug te vinden. Erg veel examenvragen betreffen het eerste niveau van feitenkennis en van directe reproductie, dat veeleer thuishoort in de formatieve evaluaties. Daarmee zijn de examens te weinig ambitieus. De stijging van het klasgemiddelde is op deze manier ook geen maat voor een verbeterd niveau. Het opzetten van uitgebalanceerde en valide evaluaties blijft een werkpunt voor de vakgroep.

4 ADVIES EN REGELING VOOR VERVOLG

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning van de tekorten zoals vermeld in punt 2 van dit verslag:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor alle structuuronderdelen.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Hilde De Rijbel de inspecteur-verslaggever	Nico VAN COSTER de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	